

SISTE NYTT

Mandag, den 18. desember 1944.

V V

London, 16. og 17.12.1944, kl. 18.30.

VEST. I Alsace har 1. franske armé gått til kraftig aksjon mot de tyske motangrep ved Colmar og Mulhouse og tatt tilbake det meste av det tapte terreng. 7. armé har erobret Wissembourg, Climbach syd-vest for denne, Lauterbourg samt landabyen Scheibenhart ved den tysk-franske grense. 7. armé er også rykket 3 km. videre inn i Pfalz på en 25 km. bred front, og tyskerne faller tilbake på vel forberedte stillinger. Det kjempes fremdeles kraftig ved Dillingen og Saarlautern, og amerikanerne utvider sine brohoder. Lenger nord har tyskerne vunnet en del terreng under motangrep syd-øst for Malmédy. 1. amerikanske armé har nå kontroll over 50 km. av Rurs vestbredd. General Bradley melder at tyskerne har hatt fra 3-til 5 ganger så store tap som amerikanerne.

LUFTKRIGEN. Natt til lørdag ble Korn-Westheim ved Stuttgart, Ludwigshafen, Hannover og Osnabrück kraftig bombet. Lørdag rettet tunge britiske bombefly et kraftig angrep på Siegen, øst for Köln. Fly fra Italia var over Innsbruck og Brux i Tsjekkoslovakia. Mosquitos har under stupbombing satt i brann en tysk lastebåt ved innløpet til Sognefjorden. 2 fly savnes.

SYD. I Italia har 8. armé stormet det viktige knutepunkt Faenza.

London, 17.12.1944, kl. 7.30.

VEST. Tyskerne har åpnet en bredt anlagt motoffensiv syd-vest for Aachen mot den 1. amerikanske arme. Dette er fiendens største angrep siden Avranches. De setter inn tanks, infanteri og fallskjermtrupper. På tre steder har tyskerne trenget inn i Belgia og Luxembourg. Siste meldinger sier at fallskjermtruppene er innfanget og at de tyske tanks har hatt store tap. Luftwaffes innsats var stor. 120 tyske fly ble skutt ned. I Saarødalen har amerikanerne hatt gode 3 km. framgang nord-øst for Saarbrücken.

ØST. I Ungarn er russerne rykket over den slovakiske grense i nærheten av elven Ipoly like ved byen Sany. I hele Ungarn fortsetter framgangen, og russerne står 130 km. fra Bratislava-åpningen. Finsk kringkasting melder at det er blussende opp voldelige kamper i Nord-Vest-Finland i de siste dager.

DET FJERDE ØSTEN. Amerikanske styrker er gått i land på Mindoro, vest for Leyte og syd for Luzon, og har erobret San José, 8 km. fra kysten. Hermed er filippinene kuttet over fra øst til vest, og hvis amerikanerne tar Mindoro, vil fliten kunne avbrutte forbindelsen mellom Japan og alle garnisoner i syd. At amerikanerne greide å føre en stor konvoy gjennom det trange farvann mellom Leyte og Mindoro, betegnes som en av krigens største prestasjoner.

I Burma er Bhamo inntatt, og 140 km. av veg til Kina er ryddet. I Arakan-provinsen er knutepunktet Buthidaung erobret.

I HELLAS er det nå godt håp om en ordening. Elás krever at de regulære greske styrker også skal trekkes tilbake, og general Scobie fordrer at alle Elás' kampfeller også skal nedlegge våpnene. Det greske royal listparti er ikke enig i opprattelsen av regentskap, men erkebiskopen av Athen har erklært seg villig til vervet som regent.

guemines. 7. amerikanske arme kjemper i Siegfriedlinjens forreste forsvarsverker. Tyske motangrep har hatt ondel framgang på sydenden av fronten.

LUFTKRIGEN. Britiske fly angrep igår Ufa i Tyskland. Fly fra Italia rettet angrep mot mål i Schlesia og Østerrike.

SYD. Etter inntagelsen av Faenza er de rykket 5 km. videre på veien til Bologna.

HELLAS. Det har vært opphold i kampene i Athen de siste dager, kun et skudd i ny

KRIGSFØRERYTERNE TREKK S IL ANSVAR.

Rettsoppgjøret med quislingene er i full gang i Paris og det øvrige Frankrike. Etter den første befrielsesrusen, da tysker-tassene fikk sine hoder barbert, er oppgjøret nå kommet inn i strengt saklige former og prosessene går sin gang. De helt klare tilfellene blir tatt først, så kommer turner til de stripete og mer kompliserte og tvilsomme sakene. En rekke nazijournalister og andre samarbeidsmenn har allerede fått sin dom, derav en hel del velfortjente dødsdommer. Inntil for en måned siden var det i Paris felt 18 dødsdommer, i Marseille 142, i Nîmes 77 og i Avignon 43.

I disse dager pågår prosessene mot 12 ledende franske stapofolk. Lafont, som var sjef for det franske stapo og altså tilsvarener vår hjemlige herr Marthinsen, er den første blant dem og hans dødsdom er allerede på forhånd utvilsom nok. Hans forbrytelser er så tallrike og så opplagte at lære av dem hadde vært nok til å felle ham: arrestasjoner, samarbeide med Gestapo, tortur, medlemskap i det tyske SS - foruten svartebørsevindel, simpelt tyveri (blant annet stjal han sølvbøyet i den amerikanske ambassade!) - kort sagt hele det vanlige registret som vi kjenner så godt fra vårt eget land.

Det vil nok ta lang tid før hele oppgjøret med landsvikarner er avsluttet, men franskmennene følger det sunde prinsipp å ta de store først, for å være sikker på at de ikke skal få noen sjanse til å komme unna.

De former oppgjøret får i Frankrike, vil sikkert bli av betydning for saksbehandlingen i andre land, og iallfall vil vi i vårt land også stå oss på å følge samme prinsipp med å ta de store først. De skal ikke slippe unna, og det vil først og fremst bli stapofolkene som vil bli trukket til ansvar for hver eneste ugjerning de har gjort seg delaktig i. Både de, hele den "nasjonale regjering" og de øvrige framstående blant Gestapos og Terbovens håndlangere vil finne at det er for sent å angre. Men de skal også vite at hver ny forbrytelse de begår, vil øke deres ansvar. Ennå har de en kort frist til å tenke seg om og forberede seg til ettergangen!

1/3 NORDAG - LISIE K. PETER.

Nå når storkrigen synes å være gått inn i sin slutfase, er også slutten på A/G Norddags storslagne lettmetallseventyr i Nor-

ge nær. To av firmaets mest storslagne byggeplasser var Glomfjord og Eittheimsnesset i Odde hvor det skulle anlegges aluminiumsfabrikker av internasjonalt format. I Glomfjord er man forlengst ferdig med rivningen av den aldri helt fullførte fabrikk som ikke må forveksles med den gamle bedrift Glomfjord smelteverk - og det eneste som finnes igjen på stedet er dynger av gammel murstein som er rast sammen etter at bygningsjernet er fjernet med kran. Det er ikke mulig å angi nøyaktig hva Glomfjordeventyret har kostet. Tyskerne i Nordag vet det sikkert ikke selv, slik rot som det var i firmaets papirer, men en sakkyndig bedømmer mener tallet 60 millioner kroner som noe nær det riktige.

På Eittheimsnesset i Odde har de vært beskjeftiget med rivninger siden i våres, men er ennå ikke ferdig. Planene nådde der ikke så langt mot utførelsen som i Glomfjord. Likevel er det der anslagsvis nedlagt 40 millioner kroner.

Sammenlagt skulle det da bli et kapitalforbruk på 100 millioner kroner uten at man oppnådde å få produsert så meget som en kilo aluminium. I sannhet en triumf for tysk teknikk og organisasjonsevne.

BESVARES IKKE.

Det tilstilles i disse dager offentlige tjenestemenn, blant annet politiat, spørreskjemaer, hvori det anmodes om opplysninger om pårørende, deres adresser o.s.v. Disse skjemaer skal selvsagt ikke besvares. Hensikten med dem er åpenbart å lette arrestasjonene av gisler for det tilfelte at tjenestemannen skulle forsvinne.

HOLLAND.

Feltmarsjall Montgomery melder at det fra arméens lagre er lavert 5.000 tonn matvare til Hollands sivilbefolkning i løpet av oktober og november og at 3.200 tonn står til rådighet i desember, mens 1.800 tonn holdes i reserve. Sjefen for den hollandske militærkomisjon i Holland har utstedt ordre om at all myndighet til arrestasjoner utelukkende ligger hos det militære og ikke hos undergrunnstyrkene.

NORGES-NYTT.

Natt til lørdag inntraff en eksplosjon i Fram Motorkompani, Pilestrødet 56.

Sjefen for likvidasjonsstyret i Ålesund, J. Eker, ble skutt forleden dag.

Stud. jur. Odd Løfgård, 23 år, fra Skarnes, er død av tuberkulose i Wien.